

SEURAKUNTAOPISTO

Vuosia jatkuneet integraatioprosessit ja mittavat muutokset suomalaisessa koulutusjärjestelmässä ovat mahdollistaneet Kirkkopalveluille merkittävän aseman koulutuksen järjestäjänä ja oppilaitosten ylläpitäjänä. Kansanopistomme on yksi Suomen suurimmista kansanopistoista, olemme valtakunnallinen, keskisuuri ammatillisen koulutuksen järjestäjä ja merkittävä toimija maahanmuuttajien kotouttamisessa. Isot muutokset ovat edellyttäneet pitkäaikaisia ja merkittäviä uudistamisprosesseja oppilaitoksessa. Seurakuntaopistossa on toimintavuoden 2018 aikana jatkettu toimintojen yhdenmukaistamista, täsmennyttä henkilöstörakennetta, kehitetty esimiestyötä ja johtamista sekä uudistettu koulutustarjontaa eri kampuksilla.

Seurakuntaopiston liikevaihto oli 21.220.738 € (budjetti 21.030.362 €). Käyttökate on 673.556 €, (budjetti 392.700€) Odotettua parempi tulos (+281T€) syntyi, koska valtionosuuksien ja muiden kohdeavustusten määrä olivat budjetoitua (+626T€) suuremmat. Toisaalta toimintatuotot alittivat budjetin (-441T€). Vuoden aikana Seurakuntaopiston keskimääräinen henkilöstömäärä oli 171 (163 ilman tuntiperusteisia henkilöitä) ja tehtyjen henkilötyövuosien (FTE) määrä oli 166,8.

Vuoden 2018 alussa voimaan tulleen ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan mukaisesti toteutimme 1.489 opiskelijavuotta. Tämä on henkilötunnusina noin 3150 ammatillisen koulutuksen opiskelijaa. Opiskelijoiden kotikuntia oli 184. Yhteishakujärjestelmässä avasimme vuodelle 2018 Järvenpäähän 140, Pieksämäelle 95, Jaakkimaan 43, Lapualla 15 ja Kreduun 15 opiskelijapaikkaa. Muut opiskelijapaikat täytettiin jatkuvan haun kautta tulevilla opiskelijoilla kysynnän ja koulutustarpeiden mukaan. Osa ammatillisen koulutuksen opiskelijaviikoista kohdistui työnantajien tilaamiin työyhteisöille suunnattuihin koulutuksiin. Suoritettujen opiskelijavuodet jakautuivat kampuksille seuraavasti: Järvenpää 55 %, Pieksämäki 29 %, Jaakkima 7 %, Lapua 6 % ja Kredu 3 %. Viiden kampusalueen lisäksi järjestimme ammatillista koulutusta 18 paikkakunnalla. Helsingin Hietalahdenrannan toimipisteen lisäksi vuokrattuja toimintiloja oli mm. Tampereella, Espoossa, Kauniaisissa, Kuopiossa, Joensuussa ja Savonlinnassa.

Seurakuntaopistolla on järjestämislupa 19:ään ammatilliseen perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoon sisältäen myös ammatilliseen koulutukseen valmentavaan VALMA-koulutuksen. Koulutusaloista suurin oli kasvatus- ja ohjausala, jossa suoritettiin 738 opiskelijavuotta (ov). Sosiaali- ja terveysalalla suoritettuja opiskelijavuotia kirjattiin 419 ja muissa tutkinnoissa 254 ov:a. Ruotsinkielisen ammatillisen koulutuksen opiskelijavuotia suoritettiin 50,5. Toimintavuoden aikana Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvisti kaikille ammatillisen koulutuksen tutkinnoille uudet opetussuunnitelman perusteet. Tässä yhteydessä myös Seurakuntaopiston kaikkien ammatillisten tutkintojen

opetuksen sisällöt ja osaamisen hankkimisen tavat uudistettiin. Uudet toimintamallit vietiin osaksi toiminnanohjausjärjestelmän prosessikuvauksia. Tällä varmistetaan yhdenmukainen toimintatapa eri kampuksilla. Ammatilliseen koulutukseen kohdistuneista isoista muutoksista huolimatta saavutimme asettamamme tavoitteet suoritemäärien, talouden ja toiminnan laadun osalta.

Integraatioiden myötä kansanopistomme koulutustarjonta on muodostunut monipuoliseksi, mutta haasteenamme on ollut myönnettyjen opiskelijaviikkomäärän saavuttaminen. Rahoituspäätöksen opiskelijaviikkomäärä vuodelle oli 9024. Toimintavuoden aikana saavutimme vain 8087 opiskelijaviikkoa, mikä on tavoitteellisesta viikkomäärästä -10,4%. Taustalla on maahanmuuttajille suunnattu aikuisten perusopetus, joka on kansanopistokoulutusta suositumpi vaihtoehto. Lisäksi syynä on se, että myös maahanmuuttajaväestö siirtyy enenevässä määrin kasvukeskuksiin. Tästä syystä onnistuimme tavoittamaan uusia maahanmuuttajaopiskelijoita kansanopiston pitkille linjoille vain Järvenpään kampuksella. Kansanopiston pitkissä koulutuksissa painopistettä onnistuimme siirtämään syyskaudella erityiskoulutuksiin: Jaakkiman kampuksella käynnistyi kehitysvammaisille suunnattu koulutus, uutena linjana niin ikään käynnistyi erityispedagogiikan Avoin Yliopisto -yhteistyökoulutus Pieksämäellä. Nämä eivät kuitenkaan riittäneet korjaamaan koko vuoden aikana syntyntä opiskelijaviikkovajetta. Suoritetut opiskelijaviikot jakaantuivat kampuksittain seuraavasti: Lapua 836, Ruokolahti 901, Järvenpää 2329 ja Pieksämäki 4021 opiskelijaviikkoa. Toimintakautta tarkastellessa, käy ilmi, että lyhytkurssien opiskelijaviikoissa onnistuttiin ylittämään toimintakauden tavoite **5212/5100** opv (-0,4%) mutta pitkien linjojen opiskelijaviikkomäärässä jäimme selkeästi jälkeen tavoitteesta **2875/4300** (-33%).

Kirkkopalvelut on vakiinnattunut asemansa merkittävänä aikuisten perusopetuksen järjestäjänä. Toimintakauden päättyessä Seurakuntaopistossa oli 140 aikuisten perusopetuksen opiskelijaa. Onnistuimme korvaamaan keväällä perusopetuksen oppimäärän suorittaneiden lukumäärän uusilla opiskelijoilla sekä kasvattamaan opiskelijamäärää. Tämän koulutusmuodon osalta alunperin tavoiteltu ”neljän kampuksen politiikka” osoittautui haastavaksi. Vuoden lopussa todettiin, että aikuisten perusopetusta voidaan jatkaa Jaakkiman ja Järvenpään kampuksilla. Kirkkopalveluiden erityinen vahvuus on, että pystymme tarjoamaan tuetun asumisen ja kotouttamis- ja kielitaitokoulutuksen yhtenä palvelukokonaisuutena. Maahanmuuttajien koulutuksessa teemme tärkeää yhteistyötä myös kuntien kanssa. Olemme tuotteistaneet eri kumppaneiden kanssa saamamme kokemukset ja voimme hyödyntää niitä palvelutarjonnassamme.

Opintokeskuksen rahoituspäätöksen tuntikiintiö oli 13.035 tuntia. Jäsenjärjestöille, seurakunnille ja muille yhteistyökumppaneille jaettiin yhteensä 15.071 opintotuntia. Opintokeskuksen rahoituspäätöksen sisällä ollutta 100 tunnin maahanmuuttajakoulutusta ei toteutettu, vaan tämä maahanmuuttajille suunnattu koulutus päätettiin sisällyttää kansanopiston koulutustarjontaan.

Kirkon varhaiskasvatuksen koulutuksissa tilauskoulutusten määrä on lisääntynyt samalla, kun kampuksella järjestettävien lyhytkurssien osallistujamäärät

ovat pienentyneet. Kehityksessä näkyy edelleen seurakuntien talouden kiristyminen. Seurakunnille on edullisempaa ja tehokkaampaa kouluttaa työyhteisökoulutuksena kuin lähettää työntekijöitä yksittäisiin koulutuksiin. Työyhteisökoulutukset muodostavat myös pidempiä kehittämisprosesseja, jotka auttavat seurakuntia muutosten kohtaamisessa.

Toimintavuonna aloitettiin OPH:n rahoittama katsomuskasvatukseen keskittyvä Kasvua katsomuksesta -hanke, jonka tavoitteena on kouluttaa yhteiskunnan varhaiskasvattajia. Erilaista uusia hankkeissa tuotettuja materiaaleja ja menetelmiä kehitettiin palvelemaan uskonnonopetuksen lisäksi myös kirkon ja yhteiskunnan varhaiskasvatusta. Erityisenä onnistumisena voidaan pitää digitaalisen materiaalin kehittämistä ja hankkeessa saavutettujen tulosten jalkauttamista koulujen uskonnon opetuksen tueksi.

Hyväksytty Seurakuntaopiston johtokunnan kokouksessa 27.3.2019